

WTP enverlaging of zelfs afschaffing AOW.

Kent u het begrip ombuigingslijst?

Dat is een document dat het Ministerie van Financiën jaarlijks opstelt in het kader van de begrotingsvoorbereiding. Het bevat een overzicht van mogelijke bezuinigingsmaatregelen ("ombuigingen") die de overheid zou kunnen nemen om de overheidsfinanciën op orde te brengen. De maatregelen beslaan vrijwel alle beleidsgebieden, zoals zorg, onderwijs, defensie en sociale zekerheid. Kortom, de ombuigingslijst is een soort menukaart van bezuinigingsopties die helpt bij het maken van financiële keuzes. De meest recente versie is de ombuigingslijst 2024 van 17 september 2024. Op zich niets bijzonders dus, een lijst die elk jaar wordt samengesteld.

Echter op 17 juni 2025 heeft het ministerie van SZW een rapport gepubliceerd onder de naam "Onderzoeksrapport instroom AIO bij verlaging van AOW". Aanleiding voor het onderzoek is om de AIO-effecten van AOW-beleidswijzigingen nauwkeuriger te ramen (in de ombuigingslijst is sprake van een globale schatting). De onderzoeksvraag is: *Wat is het volume-effect van een aanpassing van de AOW op de instroom van het aantal AIO-huishoudens?*

Het feit dat SZW opdracht heeft gekregen om dit onderzoek uit te voeren, wekt bij mij sterk de indruk dat er serieuze plannen zijn om iets aan de AOW te veranderen. Dat kan variëren van het bevriezen of verlagen van de uitkering tot – in het uiterste geval – het volledig afschaffen ervan (in de ombuigingslijst staan 14 mogelijke bezuinigingen genoemd). Met een geraamde uitgavenpost van meer 55 miljard euro in 2025 - die door de vergrijzing de komende jaren alleen maar verder zal stijgen - is het niet ondenkbaar dat hier financiële ingrepen worden overwogen.

Op LinkedIn zie ik hoe vóór - en tegenstanders van de WTP elkaar fel in de haren vliegen, vooral vanwege zorgen dat bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel aanspraken verloren zouden gaan of dat gepensioneerden nauwelijks nog op pensioenverhogingen kunnen rekenen. Het gaat dan veelal om enkel tientallen euro's per maand.

Wat mij betreft kunnen we die discussie wel staken als er partijen zijn die serieus overwegen de AOW te verlagen of zelfs af te schaffen. Dan gaat het namelijk over bedragen van (bruto) meer dan €1.600 per maand voor een alleenstaande en ruim € 2.200 voor samenwonenden.

Ik vraag me af wie het initiatief heeft genomen om dit rapport te laten opstellen. Is het een geheime afspraak uit de hoofdlijnennotitie van het pensioenakkoord? Komt het voort uit een initiatief van het demissionaire kabinet? Of was het misschien gewoon het idee van iemand die dacht: "Laten we dit eens grondig onderzoeken"?

Als het verzoek afkomstig is van één van de huidige politieke partijen, zou het goed zijn als dat vóór de verkiezingen duidelijk wordt gemaakt. Dat is wat we transparantie noemen.

Tot voor kort hadden we in Nederland nog twee zekerheden: ooit ga je dood, en bij het bereiken van de AOW-leeftijd ontvang je – mits je aan de 50-jaars-eis voldoet – een uitkering van 70% (voor een alleenstaande) of 50% (voor samenwonenden) van het netto minimumloon. Het lijkt erop dat alleen die eerste zekerheid nog overeind blijft.